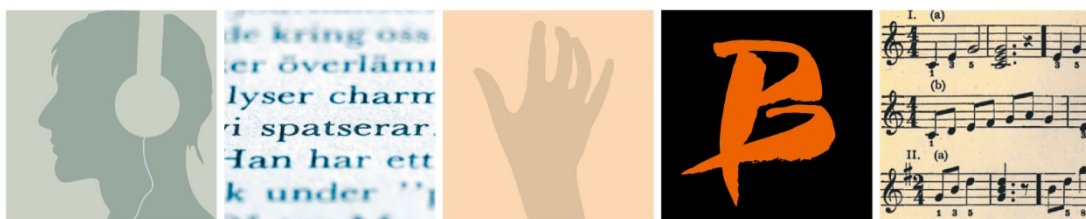

BIBLIOTEKSPLAN

för
Kiruna kommun 2016 – 2017

BIBLIOTEKET

Carina Salomonsson
Bibliotekschef

Januari 2016

Innehållsförteckning

1. Biblioteksplan 2016 - 2017	2
1.2 Inledning.....	2
1.2 Vad är en biblioteksplan?	2
1.3 Syftet med biblioteksplanen för Kiruna Kommun	3
2. Folkbibliotekets roll	4
2.1 Stadsbiblioteket	4
2.2 Filialbiblioteken	5
2.2.1 Svappavaara	5
2.2.2 Vittangi.....	5
2.2.3 Karesuando.....	6
2.3 Bokbussen	7
2.4 Utlånsstatistik för hela biblioteksverksamheten 2015.....	7
3. Medieplan för biblioteken i kommun.....	8
4. Skolbibliotek i kommunen	8
5. Socialförvaltning.	9
6. Näringsliv/stadsomvandling.....	10
7. Nationella minoriteter	10
8. Ett bibliotek 2013.....	11
9. Läsfrämjande.....	11
10. Informationsteknik	12
11. Marknadsföra biblioteket	12
11.1 Länsgemensamma nätsatsningar	12
12. Service och öppettider.....	13
13. Öppet - bibliotek.....	13
14. Främja litteraturens ställning i kommunen.....	14
15. Biblioteket i ett framtida Folkets Hus/Kulturhus	14
16. Slutord	16

1. Biblioteksplan 2016 - 2017

1.2 Inledning

Biblioteksplanen är ett politiskt styrdokument som innefattar riktning och ramar för övergripande utveckling av kommunens biblioteksverksamhet. Inom nedan beskriven verksamhet inryms huvudbiblioteket, bokbussen, filialerna och skolbiblioteken. I biblioteksplanen ska både de traditionella värdena samt bibliotekets utvecklingsfaktorer lyftas fram.

Biblioteksplanen ska vila på Kiruna kommuns vision för biblioteksverksamheten:

Kiruna kommuns bibliotek skall vara en av de mest intressanta mötesplatserna i kommunen. Biblioteket ska locka såväl unga som gamla, kommunmedborgare och besökare med sitt innehåll och sin verksamhet. Verksamheten skall vara kostnadsfri och stödja all kunskaps- och informationsbehov hos såväl enskilda som organisationer.

1.2 Vad är en biblioteksplan?

Med en biblioteksplan avses ett politiskt förankrat dokument som omfattar en analys av det samlade biblioteksbehovet i en kommun och åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses. Denna biblioteksplan skall förutom folkskolebiblioteken också innefatta biblioteksbehovet vad gäller utbildning, omsorg, vård och näringsliv (Svensk biblioteksörening)

Årliga verksamhetsplaner för biblioteksverksamheten, som anger konkreta åtgärder och tidsplan skall utarbetas med biblioteksplanen som utgångspunkt. Uppföljning sker i den årliga verksamhetsberättelsen. Biblioteksplanen revideras vid periodens slut 2016.

Kiruna Kommuns biblioteksverksamhet är i en stor förändringsfas från och med 2015-03-31 då biblioteksverksamheten gick samman med skolförvaltningen och därmed finns under en gemensam nämnd, Kultur – och utbildningsnämnden. Sammanslagningen kommer att påverka biblioteksverksamheten och från hösten 2015 till juni 2016 så kommer ett utredningsuppdrag att fastställa hur samarbetet mellan skola och folkbibliotek kommer att se ut. Därför kommer den reviderade biblioteksplanen att omarbetas ytterligare under 2016. Stadsbibliotekets verksamhet kommer också att påverkas utav stadsomvandlingen inom en snar framtid. Utifrån det perspektivet är det viktigt att biblioteksplanen revideras under hösten 2017.

Nuvarande bibliotekslag finns beskriven i (SFS 2013:801) och började gälla från och med 2014-01-01. Ändamålet med lagen (§ 2) är att:

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra med kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresse för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamheten ska finnas tillgänglig för alla.

Lagens omfattning beskrivs av § 1:

Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet och utgörs av

- 1. folkbibliotek,*
- 2. skolbibliotek,*
- 3. regional biblioteksverksamhet,*
- 4. högskolebibliotek,*
- 5. lånecentraler, och*
- 6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.*

1.3 Syftet med biblioteksplanen för Kiruna Kommun

Kiruna Kommuns biblioteksplan ska formuleras så att alla invånare kan erbjudas mångfacetterade bibliotekstjänster av hög kvalitet genom hela livet. Det förutsätter en väl fungerande samverkan mellan olika typer av bibliotek och bibliotekshuvudmän i kommunen samt en samsyn om bibliotekens olika roller och uppdrag.

Biblioteksplanens syfte är:

- Att skapa en tydlig bild av bibliotekets roll idag och i framtiden.
- Att beskriva bibliotekets verksamhet.
- Att tydliggöra bibliotekets ansvar för de prioriterade målgrupperna: personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.
- Att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar.
- Att vara ett styrdokument som beskriver allas behov och rättigheter till ett bibliotek.
- Att tydliggöra vilka uppdrag biblioteket har med samarbetspartners som skola, socialförvaltning, näringsliv samt hur samverkan mellan dessa ska se ut.
- Att genom biblioteksplanen ge större tyngd och tydlighet till bibliotekets verksamhet.

- Att ge förutsättningar för bibliotekets framtid i Kiruna i samband med stadsomvandlingen.

2. Folkbibliotekets roll

Kiruna Kommun har idag en väl fungerande biblioteksverksamhet som omfattar hela kommunen. Verksamheten består av ett huvudbibliotek i centrala Kiruna, filialer i Karesuando, Svappavaara och Vittangi samt en bokbuss. Det är viktigt att även befolkningen i kommunens glesbygd får ta del av kommunens biblioteksverksamhet och den service som den erbjuder

Biblioteket fyller många olika funktioner. En är att samla, systematisera och förmedla information samt att bidra till främjandet av intresse för läsning och litteratur. Biblioteket är också en mötesplats för människor att utbyta tankar och idéer och man får ta kontakt på sina egna villkor. Att besöka biblioteket är gratis och för allmänheten ska det vara avgiftsfritt att få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform. Biblioteket har, utifrån bibliotekslagen ett ansvar att prioritera barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska samt de nationella minoriteterna. Genom samarbetet med länet samt genom verksamhetens egna arrangemang läggs särskilt fokus på barn och ungdomar.

I texten nedan följer en beskrivning av de olika verksamheterna

2.1 Stadsbiblioteket

I Kiruna C finns huvudbiblioteket som serverar hela Kiruna kommun. Bibliotekets verksamhet finns sedan augusti 2013 i nya centrala lokaler. Flytten till nya lokaler har medfört att verksamheten fått en än mer betydelsefull roll i staden då den har ett fint och besöksvänligt läge. Biblioteket finns också med på olika arenor, t.ex. på

Statistik HB	
I Kiruna C bor det 18 100 invånare (2014-12-31)	
<u>Utlån 2015</u>	
Tryckt text vuxen	25473
Tryckt text barn	26781
AV-medier (Film, TV-spel, talböcker, ljudböcker)	9778
Totalt	62032
Bestånd 2015: 64872 medier	
Huvudbiblioteket har öppet 44 timmar/vecka vintertid och 29 timmar under sommaren.	

festivaler, marknader samt i samarbeten med olika aktörer som Kiruna Bokhandel, föreningar med flera. En årlig bokfestival samt författarkvällar och annan publik verksamhet kompletterar den ordinarie verksamheten på ett mycket bra sätt. Sammantaget gör det nya läget samt den utåtriktade verksamheten att intresset för biblioteket ökat och även intresset för läsning och litteratur. Stadsbiblioteket administrerar filialbiblioteken samt bokbussen. Stadsbiblioteket har ett hyresavtal i nuvarande lokaler fram till 2017-06-30.

2.2 Filialbiblioteken

I kommunen finns det tre biblioteksfilialer; Svappavaara, Vittangi och Karesuando. Filialerna bemannas av deltidspersonal och har i dagsläget begränsade öppettider. Samtliga filialer ligger i skolan lokaler. Verksamheterna i Svappavaara samt Vittangi filial är ett kombinerat folk – och skolbibliotek och på många sätt ett föredöme i den meningen.

2.2.1 Svappavaara

Svappavaara filial ligger fem mil från Kiruna C och är inrymd i Svappavaara skolas lokaler. I skolan går elever från åk 1-6. Filialen är ett kombinerat folk – och skolbibliotek där skolan betalar en del av personal- och mediakostnaden. Filialbiblioteket är bemannat med 0.50 filialföreståndare.

Statistik Svappavaara

Antal boende för området är i dagsläget 404 personer (2014-12-31)

Utlån 2015

Tryckt text vuxen	2634
Tryckt text barn	3916
AV-medier (Film, TV-spel, talböcker, ljudböcker)	364
Totalt	6914

Bestånd 2015: 10179 medier.

Filialen har öppet 13 timmar/vecka under vinterhalvåret och 13 timmar/vecka under sommaren.

2.2.2 Vittangi

Vittangi filial ligger ca sju mil från Kiruna C och är inrymd i Vittangi skolas lokaler. I skolan går elever från åk 1-9. Filialen är ett kombinerat folk – och skolbibliotek, där skolan betalar en del av personal- och mediakostnaden. Filialbiblioteket är bemannat av 0.50 filialföreståndare.

Statistik Vittangi

Antal boende för området är i dagsläget 832 personer (2014-12-31)

Utlån 2015

Tryckt text vuxen	2057
Tryckt text barn	5461
AV-medier (Film, TV-spel, talböcker, ljudböcker)	398
Totalt	7916

Bestånd 2015: 9882 medier

Filialen har öppet 13 timmar/vecka under vinterhalvåret och tretton timmar/vecka under sommaren.

Filialerna i Svappavaara och Vittangi har ett väl fungerande samarbete med skolan som har resulterat i en 0.50 tjänst på respektive filial. Det har medfört att biblioteket fått en mycket bra verksamhet vilket också syns på utlåningssiffrorna som har ökat markant på båda filialerna. Möjligheten till samverkan med skolan när det gäller läsfrämjande aktiviteter med mera har ökat intresset för filialbiblioteken på orterna.

Under 2014 utfördes en omfattande gallring och chippning av media på biblioteken i Svappavaara och Vittangi i samband med införandet av RFID.

2.2.3 Karesuando

Karesuando filial ligger ca 18 mil ifrån Kiruna C och är inrymd i Karesuando skolas lokaler. I skolan går elever från åk 1-9. I dagsläget finns det ingen samverkan med skolan när det gäller personal och mediakostnader. Filialbiblioteket är bemannat med 0.50 filialföreståndare.

Statistik Karesuando

Boende för området är i dagsläget 334 personer (2014-12-31)

Utlån 2015

Tryckt text vuxen	3000
Tryckt text barn	3700
AV-medier (Film, TV-spel, talböcker, ljudböcker)	227
Totalt	6927

Bestånd 2015: 10388 medier

Filialen har öppet 16 timmar/vecka under vinterhalvåret och 16 timmar/vecka under sommaren.

Här kan utlåningssiffror samt aktiviteter öka om en samverkan med skolan kan utvecklas.

Under 2015 så utfördes en omfattande gallring och chipping av media på biblioteket i Karesuando då RFID infördes.

2.3 Bokbussen

Kiruna kommuns bokbuss besöker 43 byar enligt ett schema som sträcker sig över fem veckor och transporterar även medier till filialerna som passeras. Från januari 2014 finns ett samverkansavtal mellan skolan och bokbussen som innebär att bokbussen också besöker skolorna/förskolorna i Jukkasjärvi, Tuolluvaara, Abisko och Övre Soppero. Bokbussen bemannas av 1 tjänst.

År 2008 togs kommunens nya bokbuss i drift. Bokbussen har utformats på ett sådant sätt att den ska kunna fungera som en mötesplats med en kreativ yta men ändå bevara den traditionella bibliotekskänslan. Den främre delen är inspirerad av det engelska biblioteket med många hyllor och den bakre delen som den trivsamma mötesplatsen med en generös soffhörna längst bak. De nya medierna har fått utrymme: musikavlyssning, Internet, DVD. Bussen är flexibel och förmedlar kreativa upplevelser som utställningar, arrangemang, bildvisning, författarmöten, föreläsningar mm. Själva rummet har stora fönster som bjuder in samt en färgstark och ungdomlig exteriör.

Bussen ger en möjlighet för kommunen att nå ut till glesbygden med samhällsinformation och service som försäljning av busskort och möjlighet att förtidsrösta.

År 2008 fick bokbussen priset som Årets Bokbuss i Sverige. Priset delas ut av Svensk Biblioteksforening.

Statistik Bokbussen	
<u>Utlån 2015</u>	
Tryckt text vuxen	4242
Tryckt text barn	7378
AV-medier (Film, TV-spel, talböcker)	1038
Totalt	12658
Bestånd 2015: 13722 medier	

2.4 Utlånsstatistik för hela biblioteksverksamheten 2015

Huvudbiblioteket	62 032
E-bokutlån, ca ¹	2 000

¹ Statistiken för e-bokutlån är gemensam för länssamarbetet. Uträkningen av denna lokala siffra baserar sig på vår del av e-boksutgifterna delat i medelkostnad per e-bok. Det går dock inte att få fram exakta siffror över e-boklån/kommun eftersom det, på grund av systemets upplägg, skulle resultera i

Filialerna	21 757
Bokbussen	12 658
Totalt antal utlån	98 447

3. Medieplan för biblioteken i kommun

En ny medieplan för kommunens bibliotek kommer att tas fram under 2016/2017. Medieplanen ska vara ett komplement till biblioteksplanen och beskriva hur verksamheten jobbar med medier. Medieplanen omfattar all folkbiblioteksverksamhet.

Målen med medieplanen är att:

- Få en bättre kunskap om mediebeståndet.
- Se över rutiner för gallring och magasinering.
- Att se över hur mediebeståndet möter användarnas och låntagarnas behov.
- Att få en effektiv mediehantering.
- Skapa ett bra underlag för inköp av medier.
- Medieplanen ska präglas av allsidighet och kvalitet samt att inköp av media på samiska, meänkieli och finska samt medier på annat språk än svenska.

4. Skolbibliotek i kommunen

I den nya skollagen, kap. 2, 2010:800 § 36 regleras skolbiblioteken för första gången i skollag, något som påverkar skolbiblioteken även i Kiruna. I lagen anges att alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek, friskolor inkluderade. Skolinspektionen har formulerat tre krav som ska vara uppfyllda för att myndigheten ska godkänna ett skolbibliotek:

1. Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.
2. Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
3. Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning

Folkbiblioteken och skolbiblioteken har olika uppdrag. Folkbibliotekets uppdrag är att erbjuda litteratur, information med mera till allmänheten. Skolbibliotekets roll och uppdrag är att utveckla elevernas kunskaper och färdigheter, att vara ett stöd i det nationella uppdraget utifrån läroplan, måluppfyllelse och andra styrdokument. Skolbiblioteket ska ses som en del av skolans verksamhet och ska utformas så att den strävar mot samma mål som övrig pedagogisk verksamhet.

integritetskränkning av låntagarna. Den totala mängden e-boklån i länet är 20 169 stycken till en kostnad för hela länet på 827 435 kr. Antalet lån per låntagare har under perioden varit begränsat av kostnadsskäl.

Till skillnad mot folkbibliotekets uppdrag som omfattar allmänheten har skolbiblioteket ett uppdrag som fokuserar på elever och skolpersonal.

Sedan 2015-03-31 ingår folk-och skolbiblioteken i samma förvaltning, Kultur – och utbildningsförvaltningen. Möjligheterna att samverka kring biblioteksfrågor i kommunen är i Kiruna mycket goda då folk – och skolbiblioteken nu lyder under samma förvaltning. I juni 2015 fick folkbiblioteket ett politiskt uppdrag att tillsammans med skolan utarbeta en plan för ökad samverkan mellan folk- och skolbibliotek. Uppdraget lyder som följer:

Utredning för att öka samverkan mellan skol- och folkbiblioteken

Ku 150528 Från och med 2015-03-30 finns folkbibliotekets verksamhet organiserad i Kultur- och utbildningsförvaltningen. Utifrån organisationsförändringen bör samverkan mellan folk- och skolbibliotek utredas för att hitta en tydlig och bra samarbetsform med hänsyn till skol- och bibliotekslagen. Utifrån givet uppdrag kommer en projektbeskrivning tas fram och en arbetsgrupp med representanter från Stadsbiblioteket samt grundskolan att bildas. En inventering av befintliga skolbibliotek kommer även att göras

Förvaltningen föreslår att kultur- och utbildningsnämnden uppdrar till Stadsbiblioteket att i samverkan med representanter från grundskolan utarbeta en plan för att öka samverkan mellan skol- och folkbiblioteken i Kiruna Kommun.

Kultur- och utbildningsnämndens beslut 2015-06-11, § 109

Kultur- och utbildningsnämnden beslutar således att uppdra till förvaltningen att utarbeta en plan för att öka samverkan mellan skol- och folkbiblioteken och säkerställa måluppfyllelse.

Uppdraget från nämnden är av stor betydelse för kommunens möjligheter att skapa en jämlik och demokratisk skolbiblioteksverksamhet för kommunens elever och att därigenom främja och säkerställa en god måluppfyllelse.

En projektgrupp med representanter från folkbibliotek och skola arbetar med uppdraget och väntas ta fram underlag för hur samarbete ska se ut under våren 2016. Beslut om underlaget tas sommaren 2016. En styrgrupp bestående av bibliotekschefen och en rektor är också knutna till projektet.

Samverkan kommer att innebära en på bästa sätt optimerad resursanvändning. Precis som de kommunala skolorna tilldelas friskolorna resurser för skolbiblioteken i relation till antal elever, via skolpengen. Ansvarig för skolbiblioteksverksamheten på varje enskild skola är rektor som fördelar resurser för personal och inköp till verksamheten. Då skolorna varierar mycket i storlek medför detta att det ekonomiska utrymmet för skolbiblioteken och standarden på varierar kraftigt mellan olika skolbibliotek på lokal nivå i dagsläget. Att ta fram ett förslag på en likvärdig skolbiblioteksverksamhet är en av de viktigaste utmaningarna för arbetsgruppen.

I den reviderade biblioteksplanen som kommer att gälla från 2018-01-01 kommer samverkan mellan folk – och skolbibliotek att beskrivas.

5. Socialförvaltning.

Det finns stora överlappningar mellan socialförvaltningens verksamheter och folkbibliotekens uppdrag, inte minst vad gäller äldrevården, handikappomsorgen och flyktingmottagandet. Samarbete är i nuläget inte reglerat genom avtal, förutom ett försöksavtal mellan bokbussen och ett äldreboende.

Inom socialförvaltningen finns det ett stort behov från, främst boendeavdelningarna i kommunen, att tydliggöra bibliotekets roll och de tjänster som biblioteket kan tillhandahålla.

De behov och önskemål som man har framfört inom äldreomsorgen från socialförvaltningens sida är större tillgång till lättlästa böcker, återkommande utbildningar i högläsning i syfte att kunna bedriva högläsning på boenden. Vidare finns det önskemål om läsecirklar på biblioteket, att lånefilmer och böcker om Kiruna och byarnas historia tas in mer, filmer med akvariefiskar, eld, sångböcker etc. för att stilla oro.

För några år sedan utbildades ett antal personer inom omsorgen av biblioteket inom just högläsning för äldre, s. k läsombud. Utbildningen bedrevs ett antal gånger och var mycket uppskattat. Läsombuden träffas numera en gång per år i biblioteks lokaler. Under träffen medverkar en bibliotekarie och presenterar nya medier.

Personer med en läsnedsättning och svårigheter att läsa tryckt text har rätt att låna och få tillgång till särskilt anpassade medier. Biblioteket tillhandahåller både fysiska medier och tillgång till digitala tjänster i.e. Legimus egen nedladdning av talböcker och beställning av anpassade medier. Biblioteket lånar även ut DAISY-spelare till de som har behov och vill prova tekniken.

6. Näringsliv/stadsomvandling

Gruvindustrin och LKAB är en stark motor för staden och genom den samhällsomvandling som nu sker med anledning av gruvbrytningen så skapas nya möjligheter för företagandet men även för kulturen och därmed biblioteket.

Företagarandan är stark i kommunen och antal nystartade företag var 110 stycken för 2015 (registrerade hos Bolagsverket). I kommunen verkar ca 2500 aktiva småföretagare, det leder till en stark arbetsmarknad och samhällsservice.

Biblioteket, kan i samverkan med olika näringslivsorganisationer medverka till framtagandet av information som t.ex. statistik, historik mm. Biblioteket har även en unik samling av Kirunalitteratur, Lapplandssamlingen som kommer profileras på ett nytt sätt i samband med flytt till ett nytt Folkets Hus/Kulturhus.

7. Nationella minoriteter

Kiruna kommun har en policy för nationella minoriteter antagen i kommunfullmäktige 2013-09-23, § 102. Kommunen är förvaltningskommun för samiska, meänkieli och finska, som utgör tre av fem nationella minoritetsspråk.

Folkbiblioteken i Kiruna köper in medier på de nationella minoritetsspråken. I den medieplan som kommer att omarbetas kommer inköp av de nationella minoritetsspråken samiska, meänkieli samt finska att bearbetas vidare.

Kiruna kommun har avsatt medel till biblioteket för inköp samt arrangemang på minoritetsspråken.

8. Ett bibliotek 2013

Sedan den 1:a januari 2013 ingår Kirunas biblioteksverksamhet i ett samarbete med länets 14 kommuner och folkbibliotek. Vi har en gemensam katalog för medier, ett gemensamt datasystem samt enhetliga taxor och avgifter.

Målet med "ett bibliotek" för Norrbotten är att öka samverkan mellan biblioteken och skapa ett mer omfattande utbud av medier till våra låntagare samt locka nya besökare till våra bibliotek. För Kirunas del kan vi se att "gamla" böcker har fått nytt liv och lånas ut i en annan omfattning än tidigare. Länssamarbetet innebär också gemensamma kampanjer kring Världsbokdagen, besök av författare, utställningar mm. Biblioteken i länet profilerar sig med gemensam logga samt annat marknadsföringsmaterial.

Visionen för bibliotekssamarbetet på länsnivå är att biblioteken i Norrbotten ska vara en självklar och naturlig del av alla människors liv och vardag och bidra till att göra Norrbotten till en mer upplevelserik plats att leva på.

Samarbetets fyra ledord är:

- Inspirerande
- Berikande
- Möten
- Paus

9. Läsfrämjande

I regleringsbrevet från regeringen för 2014 fick Kulturrådet i uppdrag att ta fram en handlingsplan för läsfrämjande utanför skolan, med utgångspunkt från de nationella målen för litteratur- och läsfrämjande.

På regional nivå, via länsbiblioteket i Norrbotten, har en läsfrämjande plan tagits fram som stöd för kommuner i arbete med läsfrämjande. Medel från kulturrådet har också beviljats för olika aktiviteter som äger rum under 2016

På lokal nivå tas en årsplanering fram varje år, som bland annat täcker det läsfrämjande arbetet. Planering görs för Stadsbiblioteket, filialerna samt bokbussen.

Förutom löpande aktiviteter görs en kraftsamling inför vår årliga Bokfestival, nu med tillhörande bokmessa. Bokfestivalen genomförs i samverkan med Kiruna Bokhandel samt grund – och gymnasieskolan. Under festivalen bedrivs programverksamhet för

förskola, grundskola och gymnasieskola, utöver programpunkterna för allmänheten. Festivalen 2015 omfattade ca 3500 barn/ungdomar och vuxna.

10. Informationsteknik

Informationstekniken utvecklas snabbt i dagens läge och det är viktigt att folkbiblioteken håller jämna steg med utvecklingen för att överbrygga de digitala klyftorna i samhället. Biblioteksbesökarna förväntar sig att få tillgång till trådlös uppkoppling av god kvalitet och digitala tjänster när de besöker biblioteket. Det finns även en demokratisk och folkbildande uppgift för folkbiblioteken att tillhandahålla digitala medier och möjligheter att utveckla kunskaper inom området för alla.

Stadsbiblioteket har idag trådlöst internet lokalt på entréplanet samt internetkiosker för låntagarna. Detta planeras byggas ut och förbättras under 2016. Vi tillhandahåller även databasen Press Reader som innehåller ca 4600 tidningar och tidskrifter på *** språk. Tjänsten kommer att marknadsföras och vidareutvecklas under 2016 i samband med utbyggnaden av det trådlösa nätverket.

Idag finns ett fullt utbyggt RFID system på Stadsbiblioteket samt på alla filialer. Under 2016 kommer inköp av läs- och surfplattor att göras för att öka tillgången till tekniska lösningar för användarna, vilket kräver fullt utbyggt trådlöst nätverk.

Speciellt viktigt är kunskap om källkritik, informationssamhällets villkor och tillgång till tekniken för barn, ungdomar och skolelever. Hur biblioteksverksamheten ska möta det behovet kommer att

Det finns ett stort behov av att utveckla tillgången till internet och datorer på filialerna i Svappavaara, Vittangi och Karesuando för att kunna möta efterfrågan och behov från allmänheten.

11. Marknadsföra biblioteket

En tydlig och genomtänkt profilering och marknadsföring av bibliotekets verksamhet knuten till verksamhetsplanen tas fram i början av varje år. Vi arbetar även aktivt och fortlöpande med att marknadsföra och visa upp bibliotekets olika verksamheter och aspekter via sociala medier. Kommunens och länets marknadsförings- respektive aktivitetsplan ska synkroniseras så att synergieffekter kan uppstå.

11.1 Länsgemensamma nätsatsningar

I länsamarbetet ingår även gemensamma satsningar på nätet. På hemsidan bibblo.se har låntagare bland annat möjlighet att låna om, reservera, ladda ner e-böcker, se vilka nya böcker som köps in, följa med i kalendrier och få boktips. Bibblo.se är med andra ord mer än en nätbaserad sökdatabas, det är en gemensam webbplattform där länets bibliotek gemensamt stöttar varandra både i verksamhet, service och marknadsföring. Bibblo.se arbetar, med grund i lagen, för att vara en tillgänglig sida för människor med funktionsnedsättningar och människor som tillhör länets språkliga minoritetsgrupper eller har annat modersmål än svenska.

Statistik bibblo.se 2015

Antal användare	106 637
Antal sidvisningar	1 440 281
Antal reservationer	6 387
Antal omlån	10 979

Som ett led i folkbibliotekens uppdrag att satsa på barn och unga finns även en nätsatsning särskilt riktad till barn: polarbibblo.se. Den är i allra högsta grad interaktiv och bygger till stor del på material som barnen själva skickar in. Där finns även en stomme av material som tillhandahålls av hemsidans redaktion, bland annat pyssel och digital högläsning på många olika språk. Polarbibblo arbetar, med grund i lagen, för att vara en tillgänglig sida för barn med funktionsnedsättningar och med att tillhandahålla material för barn som tillhör länets språkliga minoritetsgrupper eller har annat modersmål än svenska.

12. Service och öppettider

Personalen ska alltid möta bibliotekets låntagare, användare och besökare på ett professionellt sätt och vägleda dem som efterfrågar hjälp.

Öppettiderna regleras utifrån personaltätheten, bibliotekets budget och utifrån dessa förutsättningar tas hänsyn till låntagarnas önskemål och behov.

För att kunna tillgodose ännu fler besökares önskemål arbetar vi för att avtalsbundna grupper/skolklasser och enskilda ska ha tillgång till självservice i ett obemannat bibliotek även utanför bibliotekstid (se 13 Öppet – bibliotek).

13. Öppet - bibliotek

Under 2015 har tjänsten Öppet – bibliotek installerats på huvudbiblioteket, med förebild Danmark. Tjänsten innebär att besökare kommer att kunna använda biblioteket före och efter bemannade öppettider och på så vis kunna nyttja bibliotekets lokaler samt medier.

Systemet har inte tagits i bruk ännu på grund av tekniska problem. Detta kommer att åtgärdas under 2016. Sedan kommer Öppet – bibliotek att provas gentemot klasser, bokcirkel och andra grupper med målet att alla låntagare under 2016 kan ta del av Öppet - bibliotek

Öppet – bibliotek kommer i det nya Folkets Hus/Kulturhuset att kunna utvecklas fullt ut gentemot besökare och låntagare på Stadsbiblioteket. Grupper och låntagare som vill nyttja tjänsten ingår avtal med biblioteket.

Det är viktigt att understryka att Öppet – bibliotek inte kan ersätta den personliga servicen, kompetensen och vägledningen i besökarnas informationssökningsprocesser som biblioteket tillhandahåller under ordinarie öppettider. Öppet – bibliotek ska därför ses som ett komplement till den ordinarie servicen som biblioteket tillhandahåller.

14. Främja litteraturens ställning i kommunen

Biblioteksverksamheten i Kiruna ska, genom att vidareutveckla existerande och söka nya, samarbetspartners inom civilsamhället (studieförbund, idrottsföreningar, fristående föreningar och organisationer), näringslivet, andra kommunala, regionala, statliga och kulturella verksamheter m.m. lyfta och stärka bibliotekets samt litteraturens roll i staden.

Genom den årliga bokfestivalen och fortgående verksamhet inom biblioteket arbetar vi även aktivt inom bibliotekets organisation med att stärka litteraturens ställning. Under 2016 kommer biblioteken på länsnivå att framarbete en läsfrämjandeplan med stöd av medel från Kulturrådet.

15. Biblioteket i ett framtida Folkets Hus/Kulturhus

I Kirunas och stadsomvandlingens tid är målet att utveckla en attraktiv stad. Där har kulturen en given plats. Framtida Folkets Hus/Kulturhus ska fungera som en drivkraft för kommunens invånare och besökare. Huset ska stärka Kiruna som kulturstad och därmed öka intresset för kultur hos både invånare och besökare.

Biblioteksverksamheten ska inrymmas i det nya Folkets Hus/Kulturhus som planeras. Bibliotekets verksamhet ska utvecklas så att det uppstår stärkande och berikande synergieffekter i samverkan med andra verksamheter som ingår i huset.

Viktigt är att Folkets Hus/Kulturhus når en bred målgrupp och att alla känner sig välkomna till huset och dess verksamhet. Där tror vi att biblioteket, med sitt höga förtroendekapital bland befolkningen, kan spela en viktig roll. Genom samverkan så skapar vi en kreativ mötesplats för alla generationer där flöden av aktiva besökare och en väl planerad verksamhet synliggörs i ett och samma hus.

I samband med flytt till Folkets Hus/Kulturhus kommer fokusgruppsarbete att användas för att låntagare och besökare ska få möjlighet att framföra synpunkter och påverka verksamhetens utveckling. Speciellt fokus kommer att ligga på barn och ungdomar samt biblioteksverksamhetens lagstadgade prioriterade målgrupper.

Viktigt är också att genom biblioteket arbeta för att lyfta fram stadens historia, bland annat genom större tillgång till bibliotekets väl utbyggda Lapplandssamling. Detta kan göras i samverkan med Kiruna Kommuns Bildarkiv samt LKAB:s historiska arkiv.

Biblioteket ska genomsyras av en enhetlig bild och vara flexibelt i sin utformning. Besökaren ska uppleva ett vackert och funktionellt bibliotek i ett vackert och funktionellt Folkets Hus/ Kulturhus, både utvändigt och invändigt. Verksamheterna i huset genomsyras av samverkan, gemensamma aktiviteter och samsyn på service och värdskap. Viktigt är att invånarna och besökarna känner att Folkets Hus/Kulturhuset är vårt gemensamma hus som skänker gemenskap, kreativitet, glädje, nyfikenhet och lärande till alla målgrupper.

16. Slutord

Möjligheterna och utmaningarna för framtidens bibliotek i Kiruna kommun är många och spännande. Genom den biblioteksplan som är framtagen, och utifrån den verksamhetsplan som har biblioteksplanen som grund, är målet att skapa ett än mer attraktivt bibliotek för kommunens medborgare. Framtidens bibliotek ska bli en än mer naturlig del av invånarnas vardag och kännas som ett extra vardagsrum i Centrum.

Carina Salomonsson
Bibliotekschef
Kiruna kommun